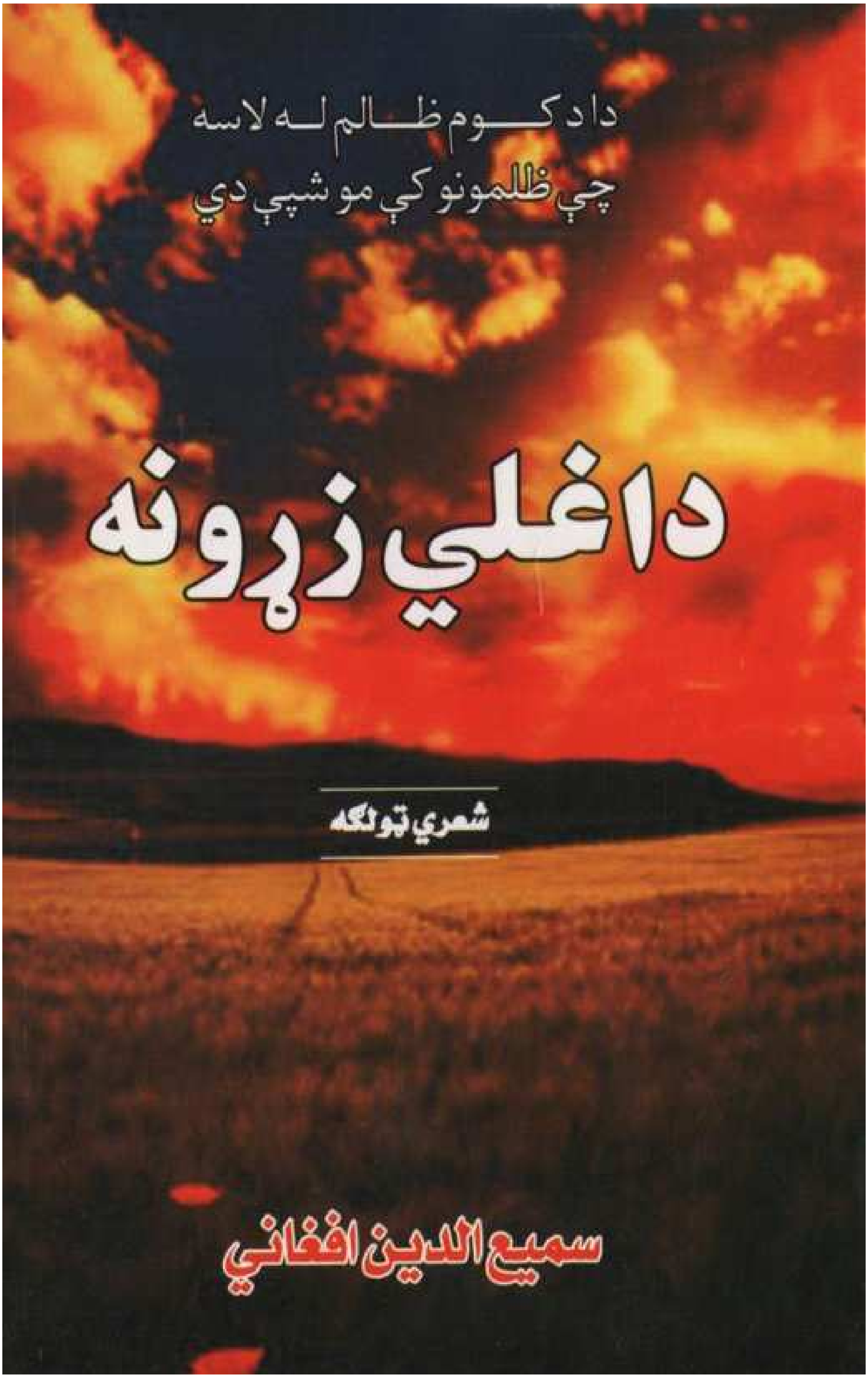
دا د کوم ظالم له لاسه
چې ظلمونو کې مو شپې دي
داغلي زړونه
شعري ټولګه
سميع الدين افغاني

د کتاب پیژندنه

د کتاب نوم : داغلي زړونه
لیکنه : سمیع الدین افغاني
د چاپ کال : ۱۳۹۰ ل ل ، ۲۰۱۱ ز
پر لیکه خپرندوی: تل افغان ویب پاڼه
کمپوز او ډیزاین: اجمل اکبري
چاپځـــــــــاي: د حق د لارې کلتوري ټولنه

خپلې خبرې

پـــه وطـن موجوړماتم دی تـورتمونو کې مو شپې دي
دا د کــوم ظـــــالم له لاسه چې ظلونو کې مو شپې دي

محترمو لوستونکو !

که دنړۍ تاریخ ته ځیر شو ، یو شمیر شتمنو هیوادونو ددې پر ځای چې دبشر او انسا نیت د خیر او فلاح لپاره کوشش اوهاند کړای وای او انساني ټولنه یې د فقر ، بدبختۍ ،وحشت ، اوبې عدالتي څخه ژغورلې وای برعکس دې هیوادونو دخپلو مادي او معنوي ګټو د خـوندي کولو په مقصد د میلنونو انسانانو ژوند د مرګ ژوبلې او بدبختۍ سره مخامخ کړ ی او پدې ترتیب یې په مستقیم یا سیاسي ډول نور هیوادونه تر خپل ولکې لاندې راوستلي او دهغوملکونو دارایي یې غصب او وګړي یې خپل غلامان ګرزولي دی۰

زموږ ګران هیواد افغانستان چې هم د تاریخ په اوږدو کې دداسې شومو اهدافو قرباني ګرځیدلی دی ،د کلونو کلونو راهیسې یې زموږ خلک دنابـودۍ کندې ته غورزولي او زموږ هیوادوالو د خپل دنجات او انساني ژونداو تاریخ دبقا پـه هیله د پردیـو زورواکانو سره لاس او ګریبان او د خپلې خاورې څخه په میړا نې دفاع اوساتنه کړې ده۰

نن سبا کومه جګړه چې زموږ په خلکو تحمیل شوې ده زموږ ډیر بې ګناه هیواد وال یې د مرګ او بدبختیو سره مخ کړي او که د هیواد هر وګـړي د ژوند تاریخ وسپړل شي ،درد ، غم او مشکلاتو څخه بغیر هیڅکله هم د یـو ارام او متمئن ژوند څخه نـدي بهرمند شوي او زړونـه یې د داسې ناکردو څخه همیش دردولي اوداغلي دي۰

داغلي زړونه زما دغه شعري ټولګه هم زموږ د هیوادوالو د داغلي زړونو، هیلو او ارمانونو یوه وړه شانې بیلګه ده چې د ادب مینه والواو درنو لوستونکوته یې په درنښت وړ اندیې کوم هیله مند یم چې ددوستانو دپا ملرنې وړوګرځي۰

بایدیادونه وکړم چې پدغې شعري ټولګې دهیواد نامتو علمي شخصیت ښاغلي څېړندوی حبیب الله رفیع صیب پیژوینه کړې او یوه ښکلې سریزه یې پرې لیکلې ده چې درفیع صیب څخه د زړه د کومې مننه کوم چې د ډیرو بوختیاووتر څنګ یې ددې ټولګې په اړه خپل نظر څرګند کړی دی۰
ښاغلی څېړندوی حبیب الله رفیع صیب ته د اوږد ژوند او دښه صحت هیله دلوی خدای ددربار څخه کوم۰

همدارنګه پدغې شعري ټولګې پیژندل شوې لیکوالې اوشاعرې ،اغلې زرلښت حفیظ چې زموږ د هیواد د ښځود نهضت یوه با توره او پـه هیواد مینه شاعره اولیکواله ده یوه ښکلې سریـزه لیکلې چې دمننې تر څنګ هغې تـه زموږ د هیواد د ښځو د

نهضت د بـوي فعالې مبارزې، ليکوالې او شاعرۍ په توګه د لابرياوو هيله کوم·
په پای کې لازمه ګڼم د هغه دوستانو څخه چې د دغې شعري ټولګې په راټولولو ، ډيزاين او چاپ کې له ما سره مرسته کړې هم مننه او يادونه وکړم· د دوستانو د رغنده نظريو او وړانديزونو په هيله·

په ډيره مينه

سميع الدين افغاني

سريزه

دا عادت دی چې له درده زګيروي خېژي

ګڼه څه وو د رحمان له شاعرۍ

"رحمان بابا"

ښاغلی سميع الدين افغاني همداسې دردېدلی او ځورېدلی افغان دی چې د ده د نوې ځوانۍ په تاند پسرلي کې د ده هيواد د پرديو د ګوليو د ډليو ښکار شو او د ده آرام او د بشپړ امنيت په غېږه کې اوسېدلی ملت د نا آرامۍ او جګړو غېږې ته ولوېد او راز – راز بدبختيو او بدمرغيو دې هيواد او دې ملت ته خولې خلاصې کړې.

د همدې تودو جګړو پر وخت دی د لوړو زده کړو لپاره له هېواده بهر لاړ، په دې هيله چې مسلکي زده کړې وکړي او بيا د هيواد د آرامۍ او د خپل اولس د هوسايۍ په لاره کې خدمت وکړي خو چې بېرته راستون شو جګړې نورې هم خونړۍ شوې او د هيواد نا آرامۍ نورې هم زياتې شوې وې.

افغاني دراک، حساس او دردمند افغان ؤ دې ټولو پېښو يې په زړه او ضمير، په وجدان او احساس ژور اغېز کاوه او د ده دردونه يې زياتول تر دې چې د دې پېښو توپاني سيلاب دی هم ورسره واخيست او د مهاجرت په بې سره او بې لوري کاروان کې يې المان ته ورساوه.

د هيواد او د ده د ملي ژوند دا ټول دردونه ډېر درانه شول، د ده په حساس احساس يې فشار راوړ، له زغمه يې ووتل، زګيروي شول او دا زګيروي يې د شعر په بڼه له خولې راووتل او په دې ترتيب يې د دردمن او ويرمن شعر لړۍ راپيل شوه.

ښاغلي سميع الدين افغاني د خپل ژوند هرې خوا ته متوجه شو او د هيواد د دردونو او غمونو په هره برخه يې رڼا واچوله او په شعر کې يې انځور کړې. ده د خپلې طبعي ځپانده شعري چينه همداسې طبيعي وساتله او له دې چينې نه لاس ته راغلې شعري څاڅکي يې په همهغه بڼه د کاغذ مخ ته ورسول او خپل شعرونه يې بې ساخته باخته په بېلابېلو ټولګو کې تنظيم کړل او موږ ته يې راورسول.

د ده شعرونه د ده دردمنو هېوادوالو په مينه واوريدل او افغاني هنرمندانو د ساز له څپو سره مله کړل.

د افغاني صاحب په شعرونو کې له اجتماعي دردونو سره – سره د مينې سوبې نغمې هم شته او د سوي هيواد رنګين يادونه هم او له دې سره د ده په شاعرۍ کې د ادبي رنګينيو پر ځای د هدف بيانولو ته زياته توجه شوې او د خپل زړه رازونه يې د رمزونو له پوښ نه بهر په صراحت او ځرګندو لفظونو بيان کړي دي. ښاغلی افغاني له هيواده ليرې خو د هيواد يادونو له هيواد سره نژدې ساتلی او د هغه ظالمانو په لټه دی چې زموږ پر وطن يې ماتم راوستی دی:

په وطن موجوږ ماتم دی

تورتمونو کې مو شپې دي

دا د کوم ظالم له لاسه

چې ظلمونو کې مو شپې دي

***

ګران وطن را ته سور اور شو

د دوزخ لمبې ترې خېژي

بل محشر ته حاجت نشته

قيامتونو کې مو شپې دي

دا د کوم ظالم له لاسه

چې ظلمونو کې مو شپې دي

***

له دې سره زه خپلې خبرې رانغاړم، افغاني صاحب ته د ژوند کاميابۍ او کامرانۍ غواړم.

په درنښت

څېړندوی حبيب الله رفيع

کابل، درېم پروان

۱۳۹۰/۲/۲۰

داغلي زړونه

درنو او محترمو لوستونکو !

ښاغلی سميع الدين افغاني په وطن مين دسولې،صميميت ،پرګنو اودحالاتو ترجمان دهيوادهغه پيژندل شوی شاعر اوليکوال دی چې شعرونه يې دهيواددخوږ ژبوهنرمندانوله ژبې څخه نيولی بيادښارنو ،کليوبانډواوسيدنکو ،ځوانـانواوماشومانوله ژبونه هم دسندروپه بڼه اوريدل کيږي.

ښاغلی سميع الدين افغاني دهيوادنه لرې دپرديسی شپې سباکوي هغه نه يواځې يو ولسي شاعر دی بلکې ښه نثر ليکونکی هم دی.

»داغلي زړونه » د افغاني صيب هغه نوې شعري ټولګه ده چې د درد يدلو زړونوهيلی اوخبري په کې انځوراوراټولې شوی ،دغه شعري ټولګه که له يوې خوا خلک دهيوادپالنې روحي ته رابولي دبلې خوا دهغه دترخـو حقايقوڅخه پـرده پـورتـه کوي چې دجنګ پـه دريوو لسيزوکې هيوادوال څنګه او ولې د دې غميزو ښکارګـرزيدلي دي.

دا ليکنه اومجموعه دجنګ دترخـوحقايقوتـرڅنګ ديـوې خوږې کليوالي مينې هنداره هم ده چې د شاعر دزړه اواز، رازونه ،سوزونه ،حقايق،دټولنې اوخلکو فلکوريک ژوندد حکايتونوبيلګې په کې په ستړګو کوي.

په دغه شعري ټولګه کې شاعريوخواته دجنګ په غميزواوبل خواته ديوې خوږې مينې خاطرې څخه پرده پورته کوي چې دشاعر دژوند د مختلفوحالاتو ترتاثيرلاندی دميني دولولو نه ډک اشعار اوغزلونه يې دهرمين زړه د مينې احساس راپاروي.
دشاعرپه شعرونوکې دکليوالي ماحول اثراو دافغان ګډوالودپرديسی ژوندانځورونه اودخپل هيواد سره ژوره مينه ، دهيوادجګړه ايزماحول اوروانوحالاتو باندی کله په پسته اوکله هم په ځيږه ژبه ليکنی دشاعر هنر بيانوي.
د افغاني صيب په شعرونوکې هم سوز شته او هم ساز کله چې دهغه حماسي اواجتماعی شعرونه ولولونوشاعرپه هيوادکې دجنګ په غميزوباندې ډيرغمجن ښکاري،لکه دسنګر يوزړه ورسپاهي دناخوالو په مقابل کې دريږي اود هيوادوالودروا حقوقو څخه په ميړانه دفاع کوي په دی توګه په ډيره زړورتيا د نړۍ بشرپالو اوخيرخواه انسانانو ته دنيوکې ګوته نيسي اووايي:

دنيا ټوله راته خاندي
موږ په چيغو چيغو ژاړو
څه سپين سترګې دنياګۍ ده
سياستونو کې مو شپې دي
دا د کوم ظالم له لاسه
چې ظلمونو کې مو شپې دي

بل ځای کې شاعر بيا دخپل دژوند دخاطراتو څخه ديوې خوږې مينې لحظی لکه هنداره ترسترګو تيروي لکه دا خيالي نظم :

يو ګلابي رنګين څپه
يوه شيبه يوه لمحه
د ژوند يو ښکلي خاطره
د خوږې مينې ترانه

هغه د يار خواږه کتل
په ګلابي شونډو خندل
سره اننګي چې په کاکل
هغه سئتونه يارانه

دشاعر په تخيل کې دهنر دګلبڼ نه ډيرښايسته ګلان ترسترګو کيږي ، شاعرسره د هنر ښاپيرۍ تر ډيره حده بريالې سفر لري، دښاغلی افغاني په شاعري کې دهنرد ښکلاګانو ډيری بيلګې ليدل کيږي چې دپرديسي ژوندتيری خاطرۍ اويادونه ورته يوپه يو په سترګه کوي، جلا وطن شاعر دزرهاوپرديسو افغانانو دخولې نه داسی ليکي:

مونږ ته مو خپل دکلي لار ياديږي
زمونږ سپرلي مونږ ته بهار ياديږي

زه خپله ليکنه د افغاني صيب په دا څلوريځه ختمومه چې وايي:
زړونو ته لار لري د زړه خبرې
عزت ، وقار لري د زړه خبرې
چې په ريښتا سره ژوندن تيروي

لوړ اعتبار لري د زړه خبري

زه پدې باورم يمه چې دا شعرونه به ډيرو زړونو ته لار پيدا کړي په همدې هيله تاسي را بولمه د دغې ښکلې شعري ټولګې لوستلو ته، د افغاني صيب د لابرياوو په هيله·

د خورولې په مينه

زرلښته حفيظ بشريار-کانادا

م.کال ۱۴ - ۲ - ۲۰۱۱

زه دويم يم

پر کتابونو سريزی مقدمی او تبصری يو وخت زيات مود وو هر شاعر او ليکوال به کوشش کوه چی پر خپلو اثا رو دلويو ليکوالو او پو هانو نظرونه ولری کله کله به داسی هم کيدل چی ليکوال ددغو مقدمو او سريزو له کبله خپلو اثارو ته پر خورا مهمه ستر ګه کتل معمولا مقدمه به داسی وه چی پر هغی کی به ديوه ادبی اثر لنډيز وړاندی کيده او لوستونکی ژر داثر پر منځ پانګه پو هيدلو.کله چی پر کابل کی دشپږمی لسيزی اثار ګورونو پر هر يوه ادبی اثر دډيرو ليکوالو او پوهانو سريزی خپری شوی دی دا يو ډول مود وو هر ليکوال کوشش کولو چی پر خپلو اثارو دډير پوهانو سريزی ولری کله چی ددغو اثارو سريزی لولو نو له ورايه راته دغه څو نيمګړتياوی پر ذهن کی تداعی کيږی·

۱: اکثر تبصری تکراری او بی خونده دی·

۲: دکره کتنی څرک په کی نه ليدل کيږی·

۳: له بی ځايه توصيف نه ډکی دی·

۴: تکراری موضوعګانی په کی ډيری تکرار شوی دی·

که داسی ددغو سريزو جاج واخلو بی له شکه ډير اضافی او بی ګټی يی بللی شوپلانی ډير ښه شاعر دی دا او هغه شعری جونګ له انځورونو او ابتکارونو نه ډک دی زه يی خپريدل ګټور بولم او داسی ډيرتکراری مفاهم او بی ضرورته توصيفونه په کی بيان شوی دی·

بل ټکی دادی چی اوس سريزی دومره مود نه دی ولی جواب روښانه دی ځکه چی داوس وخت لوستونکی ددی وخت نه لری چی له کتاب دمخه دی هغه څو مخيزه مقدمه ولولی.او هغه هم دليکوال صفتونه او يا هم رښتيا نه ويل.زه به هم دخپلو استادانو پر زاړه دود اقتفا وکړم او توکل پر خدای چی څه کيږی·

داغلی زړونه دښه شاعر او ليکوال ښاغلی سميع الدين افغانی شعری جونګ دی او له مانه يی پر دغه اثر دسريزی غوښتنه کړی ده دا چی زه ورته چا پر ګوته کړی يم غاړه دهغو بنده خو زه به کوشش وکړم چی دليکوال غوښتنی ته يو نيم ګړی ځواب ووايم·

ما خپله سريزه پر دی پيل کړی ده چی زه دوهم يم ددی مطلب دادی چی له ما نه مخکی دافغانی صا حب پر دغه اثر خوږی خور او خوږ ژبی شاعری زرلښت حفيظ يو اوږده او تفصيلی سريزه کښلی ده ما چی کله دهغی ليکنه ولوستله نو را په زړه شول چی وايی:

ما چې څه ویلی هغه تاوویل

نور دویلو هیڅ حاجت نه شته

د زړلښت حفیظ له مقدمې وروسته به زما خبرې دومره پر زړه پورې نه وي خو زه به خپل کوشش وکړم چې پر ډېر لنډیز سره ددې کتاب په هکله لږ یا ډېر څه ووایم۰

افغانی صاحب وایي:

دانا دوست به تل ښیګڼې درته ښایي

نادان دوست به دې اخته کړي په جنجال

افغانی ددوست په نقد کې خفه نه دی

خو ځوریږي تل دزړونو په ملال

زما په اند افغانی صیب دیو ښه شاعر نه پرته خورا ښه طرز یا تصنیف جوړونکی دی او دادده دشاعرۍ یو لوی کمال دی څنی طرزونه او سندرې خو یې ډېر ژر داوریدونکو زړونو ته لار پیدا کړې دهر چا پر ژبه دي او دی دده شهرت هم زیات کړی دی که دکمیت او کیفیت له پلوه یا دپوهاند صاحب زیار پر وینا جوله(شکل) منځ پانګه(محتوا)له پلوه دافغانی صاحب دغه شعري جونګ ګورو نو هغه دبنجاره کځوړې ته ورته ده چې هر څه په کې موندلی شو څلریزې ، نظمونه، لنډۍ، متلونه غزلې رباعی بګتۍ او دشعر هر قالب په کې موندلی شو۰

زما پر اند افغانی صاحب یو ډېر ښه اولسی شاعر او پر دې برخه کې یې دخپل وخت له ډېرو همزولو مخکې اوږده مزلونه وهلي دي که دده دغه هڅې همداسې جاري وي نو لرې نه ده چې هغه له دې نه هم ډېر ښه او زړه وړونکي اثار خپلې خواږې او ملنګې ژبې ته وړاندې کړي، زه ده ته اوږد عمراو د ادب پر میدان کې له دې نه هم دښو اثارو دلیکلو دعا کوم۰ اوس همدومره۰

پر شاعرانه مینه

افضل ټکور

ددوه زره یولسم کال دمې پنځمه لندن

د وطن پــه یاد

پــه وطــن موجوړماتم دی
تـورتمونو کې مو شپې دي
دا د کــوم ظـــالم له لاسه
چې ظلمونو کې مو شپې دي
*** ***
ګـران وطن راته سوراورشو
دوزخ لمبې تــري خــیژي
بــل محشر ته حاجت نه شته
قیامتونو کې مو شپې دي
دا د کـــــوم ظالم له لاسـه
چې ظلمونو کې مو شپې دي
*** ***
د کـــابـــل هـــره کـــوڅـه مو
ښکلي ښکلي خـــاطرې دي
اوس یې وران اوویجاړګورم
ګـــړنګونو کې مـــو شپې دي
دا د کــــــوم ظالم لــــه لاسه
چې ظلمونو کې مو شپې دي
*** ***
زوړ او ځوان مو شهیدان شول
څـوک یې پلاره څوک یې موره
د چا کور جوړ قـــــبرستان شو
زیــــــارتونو کې مو شپې دي
دا د کـــــوم ظالم لــــه لاسه
چې ظلمونو کې مو شپې دي
*** ***
افغانان ټول تار او مار شول
څوک په کوزاوڅوک په بردي
په وطن کې چې او ســـــیږي
ماتمونو کې یې شپې دي
دا د کـــــوم ظالم لــــه لاسه
چې ظلمونو کې مو شپې دي
*** ***
دا سـلام پـــه تـــمه تـــمه
د کــــافرو کانـي وشــــوې
هـــــیڅ تمیزکـولای نه شو

په چرتونو کې مو شپې دي

دا د کـوم ظالم لـه لاسه
چې ظلمونو کې مو شپې دي
*** ***
دنـیا ټوله راته خاندي
موږ په چیغو چـیغو ژاړو
څه سپین ستر ګې دنیاګۍ ده
سیاستونو کې مو شپې دي
دا د کـوم ظالم لـه لاسه
چې ظلمونو کې مو شپې دي
*** ***
افـغانی وطن به جوړ شي
که د خدای مـهربانـي وه
د پـردو لاس بـه لنډ یږي
امـیدونو کې مو شپې دي
دا د کـوم ظالم لـه لاسه
چې ظلمونو کې مو شپې دي
*** ***

ددې شعر یوه برخه د وطن تکړه او خوږ ژبي هنرمند ښاغلي صدیق شباب پـه خوږ اواز او تـرنم کې کمپوز ، کلیپ او د هیواد والو د توجه وړ ګرځیدلی ده .

پریږده پریږده ای مرګیه

لـږ د مه شـه ای زړګیـه
زه لا نور څـه کول غواړم

لږ مې پـریږده ای مرګیه
د ایمان آ زمـویل غواړم

چې منبر مـې چا سیزلی
د هـغو پـرځـول غـواړم

زمـا ورور بـې چې وژولی
ترې ګریوان څیرول غواړم

بـبر سری مـا شومـان مې

له بـمـو بـچـول غـوا ړم

چې ترې و الوزی کـو ترې
د پنجـرو مـا تول غـوا ړم

لا نیمګړې مـې آرمان دی
خپـل آرمان ته ور تلل غوا ړم

دا چې کور په کور روان دی
داماتم ختمول غوا ړم

نـا امید داغلـي زړونـه
په لیمو ښکولول غوا ړم

دا کشتی پـه ډوبیـدو ده
تر تـوفـان تـیریدل غوا ړم

ربـه دا سې طـاقت راکړی
د ولس پـا خـول غـوا ړم

چې مور ږ تول سره یوځای کړي
پـوه رهـبر درول غـوا ړم

پرېږده پرېږده ای مرګیه
زه جانان تـه ورتلل غوا ړم

یو پا څون یـو انقلاب تـه
لـراوبـریـو کـول غوا ړم

یا به دا ارمـان پـوره کړم
یا کـفن ځیـرول غـوا ړم

بیا نو هـله پـه مـزار مې
سـرې جنډې رپـول غوا ړم

م ۰ کال   ۱۱ - ۱۱ - ۲۰۱۰

زموږ د کلي هغه کور

زمـــوږ د کلي هغه کور
هغه ختین دیوال کې لور
هـــا نغری د لرګـــو اور
چا رانه واخسته په زور ؟
دکور په مینځ کې وه بیاله
هـــا د انګـــورو ښه چیله
پکې یو ښکلې شان حجره
اوس بې احتیاج کړلو دنور
چـــا رانه واخسته په زور؟
ښکلې باغچـــه دمیلمنو
دخـــنه ورو شـــا ځلمو
وه د خوښۍ او بدو شپو
اوس راته پاته دی پیغور
چـــا رانه واخسته په زور ؟
چا ترینه ویوړې دروازې
هم بې کړکۍ ماتې ښیښې
نـــې د تنور خـــیژي لمبې
اوس لوټې لوټې دی نسکور
چـــا رانه واخسته په زور ؟
یمه مـــحتاج د بل وطن
نه مې شته کورنه مې مدفن
وي بـــه د هجـــر ځانکندن
مات زړونه څنګه شي ټکور
چـــا رانه واخسته په زور ؟
ربـــه موږ ستا یو بنده ګان
له تـــانه غواړو موږ امان
یو زوریدلـــي په بد شان
که ته زموږه شـــې غمخور
چـــا رانه واخسته په زور ؟
چـــې ګران وطن موشي اباد
دغـــه غمجن زړونه شي ښاد
دســـره جـــوړ شي دا بنیاد

افغاني ښیاښـــوکـــلی کور
چـــا رانه واخسته په زور ؟
****
۵ - ۱۲ - ۲۰۰۹

وختـــونـــه

یــو ګلابـــي رنـــګین شپه
یـــوه شیبـــه یـــوه لـــمحه
د ژوند یــو ښکلې خاطره
د خـــوږې مینې تـــرانـــه

راته پـه زړه شوې سلسلې
ها دیادونـــوښـــې شیبې
ستا د وصـــال ډکې پیالې
ښکلې ساقـــې او پیمـــانه

هـــغه د یـــار خواږه کتـــل
په ګلابـــي شـــونډو خندل
ســـره اننګې چـــپه کاکل
هـــغه سئتونـــه یـــارانـــه

هغه سپرلی ښایسته ګلان
هـــغه شنیلی ، غرا او دامان
زیړ مازیګر ښکلی جانان
بې میـو مست وم دیـوانه

ژوندکې خوږې شته هم ترخې
داژونـــد ربـــا لـــري هم شپې
کلـــه خـــوښې کلـــه ګیلـــې
کـــلـــه وختـــونـــه جـــانانه

داژونـــد تیریـــږي هـــم ایـــام
خـــوږوې دمینې خوږ انجام
ښې خاطرې دخـــوږ ګل فام
خـــوږه د میـــنـــې افسانه

اوس نـه دلـدار شته نه دلبر
نه بې منګی شته نـه ګدر
لکـه د ژمـې مـازدیـګر
هســې تیـریـږي زمـانـه

****
م کال ۲۰ - ۴ - ۲۰۱۰

ملي خائن ته

بل مــې وژنــې او تــه ګوري
څه عجیبـه شــانته ورور یې

د وطن په غیرږ کــې لوی شوې
ورتــه وا یــې سپکې سپورې

د پـــردو ســره دې راز دی
خوحــاکم زمـاد کــور یــې

خــوږ وطن دې په بل خرڅ کړ
تش په خوله وا یې چې ورور یې

چې یووالــې تـه دې بــولي
جــوړوې بــانې څــه نــورې

دا وطــن د هــر افـغـان دی
ته شمــلې پــه سپکه ګوري

تاریخونـه یــې ژونـدي دي
دا چنــګیز او مغــل ګــوري
قدرتــونــه پــه ګـونډو شول
سورلښــکر او پرنګ پورې

خــو یــوه خــبره واوره
که هرڅه پــه زړه کې تور یې

چې تیــارو رپسې رڼا شته
بیا په کومو سترګو ګورې؟

نن یـــو والی ضـــرورت دی
که اصیل بـچـې د مــور بې

د ملـــی ګټو پاس بـــان شه
که په هر تنظیم کې جوړ بې

نور د جنـــګ لمن کړه ټوله
که خلاف د ظـلم او زور بې

افغاني احساس اشنــا کړه
چې د هـــر زخـم ټکــوریې
۲۴ م کال - ۳ - ۲۰۱۰

اجمل بابا د مړینې په مناسبت

ژوند تیـریږي تمئی نشتـــــه د هیچا
افتخار شي چې ربتینی شي پیشوا
پښتنو کې شاعران هم لیکوالان شته
خو بیا څوک پکې رهبر شي هم پیشوا
نن په سوګ کې د اجمل بابا ماتم دي
پرې خــفه دي ریښتین زړونه ددنیا
پښتنو په لر او بر مرګی مرګي دي
نن اجمل خټک پـریږدي فاني دنیا
چې بې عمرټول تیریږي په خدمت کې
دوعا ګوی شي هـــم د زوړ هم د برنا
رب دې ستا د خدمتونو اجر درکړي
جنتي شه داسي ځـــوی د پښتونخوا
کورنی ته بې تســل د خـدا یه غـــواړو
خـدمتګار وه افتخار دي هـــم بابا

****
فیبرال ۲۰۱۰ م کال

د ښاغلي اټک یوسفزي د (کرجي بابا) د لیکنې پر بنیا د

جنتي خوب

ماویل جنت مود پښتو ډک شو
په خوږو ژبو پښتنو ډک شو
ځای د پښود ایښودوکم دی
په احمد زو او درانو ډک شو
هلته ځائي او هم ساپي وینمه
د پوپل زو او نورزیو ډک شو
دلته مسود او ابدالي قامونه
په میړنیو یوسف زو ډک شو
ګورۍ چې ټول کړي په پښتو خبرې
د پښتونخوا په پښتنو ډک شو
دا دی سید عبدالخالق وګورۍ
په ماشومانو او زړو ډک شو
کوچني ماشوم مې غوږکې وروووېل
زموږ د کلي په ځلمو ډک شو
ویل چې کرجې بابا دلې واستول
زموږ په خواخوږو او پلرو ډک شو
ماشوم کرجي کرجي نارې وهلې
ویل د کرجي بابا د کړو ډک شو
ها د شین ډنډ جنتیان هم دلې دي
ویل د حاکم په فرمانو ډک شو
ماشوم لوی ورته اشاره وکړله
ویل انتظار د لوی صفو ډک شو
شاولیکوټ پښتانه هم رادرومې
هغو بې وسو په بچو ډک شو
دا د فراه او د شینډنډ ځامن دي
دا دهغو کلو بانډو ډک شو
ماته شهیدې پښتنې وویلې
دزورواکانو په ظلمو ډک شول
ما ویل چې زه هم جنتي شوم ربه
څه د ځان مرګو په حملو ډک شو
ډیربیا چارو اکو په عزت لیږلي
څه یې په مکر او پلمو ډک شو
پیغلې شهیدې راته داسې ویل

زما د واده پــه میـلمنو ډک شو
دا رنګینه جامــې مې نه ګورې ته
زما دخاوند په وینو سرو ډک شو
ناڅــاپه غږ او غړمبهار شو پورته
کــور دهنــدارو او ګــردو ډک شو
ګورم چې لرې دخپل ځایه پروت وم
زړه نــا امیــده له سلــګو ډک شــو
ما مې د کور خلکو ته غږ پورته کړ
غــږ مــې دزړه په لــرزیدو ډک شو
زموږه لــوی او سنــدریــزه کلــی
اوس پــه نارو او پــه سوروډک شو
زماحواس ټول پریشان ښکاریده
چې ټــول بــدن مې دخولوډک شو
اوس هم هغه وحشې غږونه اورم
کــلی موټول له تور لــوګو ډک شو
ربــه پــه موږ څــه حالتونه دي نن
زمــوږ وطــن پــه ادیـرو ډک شو
****
۵ - ۳ - ۲۰۱۰ م کال-جرمني

تا به دلدار کړم

مـــازیګر دی زیړی لــمر دی
خـــوږ اشنـــا مې مرور دی
شینکی خـــال په تندي ږدمه
خپل اشنـــا خوشحـــالومه

وریــځې وریــځې باران اوري
خوږ اشنـــــا په بلې ښوري
د اشنـــا دیدن ته ځمــــه
د باران کلـــــه منمــــه

اوږدې لارې دې سینـــــدونه
پراته مخـــکې ګړنګـــونه
غره پــه سر کېږدی وهمـــه
اشنا ځـــــان له ستنومــه

خوږ اشنــا مي مساپر شـــو
لاړ ځمـــــا نه مرور شـــو
سپینه خــــوله ورته ساتمـه
اشنا ځان لـــه را بلمـــــه

په تندي دې شینکی خال دی
په یاری کې دې کمـــال دی
سترګې تورې په رنجــو کړې
بیـا ګـذار په مئین زړو کړې

سترګې تورې په رنجـــو کړه
جوړ شرنګار دې د بنګړو کړه
خیال ګـــودر ته د ورتلو که
شین منـــګی دې په اوږو که

افغــــانی ستا خریدار دی
ستا د بدې شپـــــو یار دی
سر او مال به درنه ځـــار کړي
خوږ اشنـــــا تا به دلدار کړي

****
۱۷ - ۷ – ۲۰۰

بدلون

هغه دنیـا ده نن بــې رنګ بدلیږي
اغیا رهغه دی نن بې خنګ بدلیږي

دا کومې لوبې چه پرون چلیدې
نن د هغه لـــوبو نیرنګ بدلیږي

دا د شباب شانې ظاهره ښکارې؟
که په رښتیا سره یې خوند بدلیږي؟

پرون چې خپلو کې وه لاس اوګریبان
د هغه خلـــکو نن فرهنګ بدلیږي

ځای د ټوپـــک که د قلم سره شي
زمونږه شاه زموږ ملنګ بدلیږي

د یو ارمان د یــو تغیر پـه هیله
په علم او پوهې ځای د جنګ بدلیږي
****
۷ - ۱۱ - ۲۰۰۹

نیمګړې لار

مونږ ته مـــو خپـل د کلي لار یاد یږي
ز مونږ سپرلي مـــونږ ته بهار یاد یږي

مونږ د ژوندن پـــــه اوږ دې لار ورتلو
خپل مستـقبل تــه امـید وار ورتـلو

دامــــو ددیــن او دائـیــن لاره وه
دامــو د پــوهــې او یـقیــن لاره وه

مونږ پدې لارکې خپل مقصد لورې تلو
مونږ خپل بري او خپل مطلب لورې تلو

ددغــې لارې د مـنــزلــنـــو وروسته
بـیا د کلـــونو کـړاونـــو وروسـتـه

اوس هـــم منزل ته رسیــدل ګران دي
په دې پــیچومــو ورختــل ګران دي

ددغــې لارې سرانــجـــام نشـته
پکـې ښـاغلی او نیک نام نشتـــه

پـه پـردو سر پـه بـل ګلـــــشن لاړو
د خپــل مطـلب ځینې پـه خنــګ لاړو

اوس یــو مـحتاجــــه د پردو د وطن
یـونــاعــلاجـــــه د مـیـرو د وطن

دلــته مو هــــــم ز مونږ ارمــان ژړوي
مونږ خپل مالت خپل ګلستـــــان ژړوي

مــونږ زحــمتونـــــه کـړاونـه ګالو
مونږ په ربښتیاتیـاره وخـتــــونه ګالو

چې په وطن مـــــولوی ناتار جوړ دی

وحشي خزان مو په ګلزار جوړ دی

مونږ خپل وطن ته د خدمت په هیله
مونږ د اباد کلي ، مالت په هیله

اوس په همدې ارمان سوچونه کوو
په خپل تیر شوي ژوند فکرونه کوو

مونږ ویل وطنه چې اباد به دې کړو
غلیم به ورک کړو او بنیاد به دې کړو

چې مو پدې دنیا جنت جوړوای
خپلو پلرو ته مو عزت جوړ وای

کله به خپل وطن ابادووینو؟
د ولسونو اتحاد ووینو

اوس ترې محروم یو هر څه تباه دي
ټول زحمتونه او کړه وړه تباه دي

که خدای مو بیا په هغه لار بوځي
په هغه کلي او ګلزار بوځي

ربه مونږ ستا نه تل امان غواړو
د ښه ژوندون سره ایمان غواړو

ته مو عزت ته مو همت وساتې
ته مو غیرت زمونږه پت وساتی

څه بې ګناه ډیر افغانان تباه شول
زمونږ زاړه زمونږ ځوانان تباه شول

له دغه بنده مونږ ازاد کړې ربه
د ولسو مو اتحاد کړې ربه

تر څو د کلو په لار بیا لاړ شو
د خپل ښاغلو په لار بیا لاړ شو

په افغاني احساس وطن جوړ کړو
ها د خپل پلار نیکه مدفن جوړ کړو
****
۲ - ۳ – ۲۰۱۰

د زړه خــبرې

زړونــوتــه لارلــري د زړه خــبرې
عــزت ، وقــار لــرې د زړه خــبرې

چــې په ريښتا سره ژونــدن تيروي
لــوړ اعتــبار لــري د زړه خــبرې

مينه ده ژوندد ی او اخلاص د ی پکې
د زړه قـــرار لــري د زړه خــبــرې

دوکــه يوځل وي نــور بيا لار نلري
عــزت هــربار لــرې د زړه خــبرې

تل دي رښتــيا تــل دي پخې خبرې
ډيــر طرفدار لــري د زړه خــبرې

افغاني ژوند په صداقت ښکلی شي
زرغــون بهــار لــري د زړه خبرې
****
۱ - ۲ - ۲۰۱۰

د بزکشي لو به (وزلوبه)

څه عجيبه ساعت تيري ده
بــز کشي ده بــزکشي ده

د حــلال پــه دايــره کــې
په همدی حساس موقعه کې
پروت و زګوړی طلا يي ده
بز کشي ده بــزکشــي ده

د حــلال د دايــری نــه
راتېول شوی دی حلقی نه
ښی او چپ ډلو سيالي ده
بــز کشي ده بزکشي ده

وحشی لــوبه ده چــالانه
کشمکش له هری خوانه
چې دخان په اس څوک ځغلی
د همــغو کامیابي ده
بز کشي ده بزکشي ده

ای ددی لوبی حامیانو
تنو مــندو بــزکشانو
د وزی پــه جگیدو مــو
کړه قبوله خود کشي ده
بز کشي ده بــزکشي ده

بز کشی ځــانلــه هنر دی
هرڅوک کله تری خبر دی
اوریــدلې بــه چــا نوی
د چهل دزدو فکاهي ده
بــز کشي ده بــزکشي ده

خلک حیرانــه او ابتر دی
د خپل ځــانه بــی خبر دی
که څوک لږ پکی دخیل شی
بیا نو سمدم بی ابي ده
بز کشي ده بزکشي ده

دا چې سیل یی بی پیسو دی
چانس د ځوان او د زړو دی
که جا هل پکې کامیاب شو
بیــانو جــوړه خــرابــي ده
بــز کشي ده بــزکشي ده

اوس خو خلک دی خوشاله
د بــزکــشــو د کــمــالــه
چې سبا ته بــه څه کیږی

نا معلومه شـان بازي ده
بز کشي ده بـزکشي ده

دا یو نیـم پکې مـکاردی
خدای وهلی بی روزگاردی
وی چې ځان پکی شریک کړه

د وزلو بی سات تیري ده
بـز کشي ده بـزکشي ده

یـوه ډلـه ده کـاذبـه
کور او کلی کی فاسده
که هغه چرته چانس راوړی
بیانـو جـوړه ګـډوډي ده
بـز کشی ده بـزکشی ده

عـجیبـه چـاپ انـدازان دی
څوک قوی څوک ضعیفان دی
څوک جاسوس دبل د ټیم دی
وایـی دا دیمو کـراسي ده
بـز کشي ده بـزکشي ده

بزکشی زموږ کلتور دی
ګرزیـد لی مو غرور دی
شی که خلاصه دا سیالي نن
سبا بیا همدا خـواري ده

بز کشي ده بزکشي ده
خدای که نبه بـزکش کامیاب کړی
چې سیل بین ټول پری حساب کړی
چې که نبه بـزکش کـامیاب شـو
بـیا د ټـولو خـوشالي ده
بز کـشي ده بـزکـشي ده

دا وزه د هغه مال دی
چي مغرور په خپل کمال دی
لوی باداروته ساتلی
ښکلی کپ رنګ طلاي ده
بزکشي ده بزکشي ده
****
۲۸ - ۷ - ۲۰۰۹

د میني لار

په کومه مینه چي اظهار کوي
کله اقرار کله انکار کوي
په یو نظر بې زړه زما وړي دی
لکه ښکاري دزړونو ښکار کوي
هسې په ناز او کرشمو تیره شوه
لکه سپوږمۍ وریځ کي رفتار کوي
داسي په مینه او ادا غړیده
خوږي خبري خوږ ږنداركوي
مدي شوي تیري چي خبر بې نشته
قاصد چمونه دبازار کوي
دا بد قاصد هم په نازلو ارزي
ځکه د زړونو کاروبار کوي
د افغاني زړه ته بې لار موندلي
مینه د زړه ، زړنو ته لار کوي
****
م کال ۲۵ - ۵ - ۲۰۱۰

ها چي روږدي په تراخه دي

که ځوانان دي که زاړه دي
ها چي روږدي په تراخه دي
دوی دي خام کله پاخه دي
چي د ژوند ځیني ماره دي

د مـــاښنامــه ترسهاره
د خــــزانه تــــر بـــهاره
دوی د کال په هر موسم کې
د غفلت پـــه خوب بیده دي

د دنیا د کــارو زیــاره
د زحــمت او د روزګاره
ځانله نه ګوري ائینه کې
په اوږو د بـل پراته دي

د ژوندون ځانله مفهوم شته
حرکت شته هــم سکون شته
د دوی ټــول عمر سکون دی
د یخنۍ پــه شان ساړه دي

د اشنا پرون

هیر شه مــازیګره د اشنا پــرون
ای د زړه پــرهره د اشنا پـــرون
ما چې د کلونو پرې حساب کوه
وې وتــم د دره د اشنا پـــرون
ما یې اوږدې لارې لنډولې خو
چا کــړم د نظره د اشنا پـــرون
نور مې د خوبونو او خیالو دنیا
هیره کړه د سره د اشنــا پـــرون
اوس راته حساب کې د پردو ښکاري
مینه ســوداګره د اشــنا پـــرون
مات مې شو پالنګ د ورختو تکل
کوز شـــوم د بستره د اشنا پرون
بیا د ګلــروخانو په چم راغلمه
پوه شوم لــه هنره د اشنا پرون
پریږده افغاني نور پرې حساب مکړه
لاړ شه د نظره د اشنــا پـــرون
م. کال ۲۲ - ۳ - ۲۰۱۱

داغلي زړونه

توري وريځې طـوفانونه
غـم لـړلـي مــاښامونه

بيا اسمان ولـې په قهر دی
بد حالت دی بدروزګار دی

دې غمجن غمجن وختونه
نــا اميد داغـــلي زړونه

ځوانيمرګ ښکلي ځواني ده
دنـــيا هسې ده فـــاني ده

ځـې داوښـکو سيلابـونه
پرې لامده شول ګريبانـونه

ځوانيمرګ مـو نن بهار دی
جګ ښنـتر لـکه چنار دی

ربـه راولـــې قرار بيا
د دې سيمې په ګلزار بيا

غوټۍ وسپړي خندا شي
خوشالي په هـره خوا شي

ربـه ختم دا مــاتم کړې
خوشالي په هر قدم کړې

د اسمان لـمنې شنې کړې
د خوښۍ بلې ډيـوې کړې

ستا دربارته دوعـاګوی يو
چې پـدې خـــبره پوی يـــو

صرف تحفه زمو ږ ايمان دې
دا ژوندون يـــو امتحان دی

م.کال ۲۲ - ۱ - ۲۰۱۱

نا معلومه انتها

دغه حالات راته بد نامه ښکاري
دا هلې ځلې هم ناکامه ښکاري

چې واک کې هيڅ په لاس کې هيڅ نلرو
دغه اغاز مو بې انجامه ښکاري

دا چې مطلب ته رسيدلی نشو
دا دصياد له مکره دامه ښکاري

څوک چې زمونږ ځان غمشريکه بولي
دهغو نيت هغو د ګامه ښکاري

کله يقين کله پښېمانه يو مونږ
اوس د يقين خبره خامه ښکاري

که مونږ په خپلو کې يو موټی شولو
بيا نو مطلب مونږ ته څوګامه ښکاري

د افغاني ولس خدمت لپاره
ملي وحدت ښکلی له نامه ښکاري

کليوالي مصرې

اوربل دې تور رخسار دې سپين دی
دا مې يقين دی چې به وشې ديدنونه

زلفې يې بيا په مخ خورې کړې
دا پټ کاته يې په زړه غشې وارويته

د يار په غيرت کې شين منګيه
غيرتکې د يار يې مزه ماته راکوينه

د جلۍ شنه او سره بنګړي دي
شرنګ د بنګړو يې عاشقان ازارويته

اوربل يې تور رخسار يې سپين دی
په لارې تګ د ښاپيرو کانې کوينه

په لار کې پروت ېې مات بنګړیه
راته را یاد شول د اشنا خوارېه وختونه

په لارکې پروت ېې مات بنګړیه
راته رایادشول شوه داشنا ډک مړوندونه

د یارد پوزې سور چارګله
مزې دې وکړې چې لیلا دې ګرځوینه

د یارد سپین رخسار پیکیه
شمال دې بوزه چې ېې سترګې ووینمه

****

۸ - ۱۰ - ۲۰۰۹

حیران یم

ځینو ،ځینو انسانانو ته حیران یم
چې شکبر یې په ظاهره او پنهان یم

په ظاهر به د وروری نه درته وایې
خود زړه په ارا دو یې بدګمان یم

چې ته نه یې بیا د بل سره یې مخ شي
ورته وایې زه دې دوست په هر میدان یم

خپلې ګټې به د بل په زیان کې ګوري
زه دا مکر، دوه مخۍ ته یې حیران یم

په هرلوري دنفاق اورونه بل کړي
پدې کار کې باوري پرې د شیطان یم

سکني خواخوږي، ورونه سره بد کړي
بیا په هریوپاچاهي کړي وایې خان یم

که دبل سره خاین شي ګناه ګار شی
خو ددین په نوم به څنګه مسلمان یم

د اخلاص اود راستي ښکلې دنيا ده
پرې زوريږم غلطی ته يې حيران يم

صداقت اوورورولی کې سرلوړي ده
ددوه مخو په دوستي تل پښيمان يم

م.کال ۲۸ - ۱ - ۲۰۱۱

دا څوک دي؟

دا څوک دي چې تاريخ او په زمان مو شک لري؟
احساس مو راته وژني په ايمان مو شک لري

موږ سر د هر جنجاله د خپل سر په بيه جګ دی
زموږ په قوي عزم او پيمان مو شک لري

فطرت کې مو ځای شوی آزادي دخپل ولس ده
ښکاريږي چې په لوړ نوم د افغان مو شک لري

باتور دزماني وم په ملکو مو واکداري وه
زموږ دجد په ځمکه او آسمان مو شک لري

ولس مو راته وژني دپردي سامراج په امر
زموږ په ارادو د زوړ او ځوان مو شک لري

دښمن که مې په خپلو کې نفاق ته سره بولي
په پوهه متانت او پاک وجدان مو شک لري

ډير ژر به يې خپل عقل په سر راشي لري نده
چې څوک مو په بري دجنګ ميدان موشک لري

نن هرڅه نه ای ورو نو ديووالي ضرورت دی
يو کيږي هرافغان پدې آرمان مو شک لري

****
م کال ۲۴ - ۴ - ۲۰۱۰

د مطلب انډیوال

چړګ مارغه، الوتی نه شي
خودباز پــه وزرو خاندي

نې په خپله څـه کوی شي
نه دبل په سود اوزیان دي

بل تــه هیخ ویـلی نه شي
بس دکور داړه ماران دي

داسپین سترګي بي کماله
دښمنان خپله د ځان دي

زړه يې سوړلکه کنګل دي
دبــزمونــو نــقادان دي

ددوی مــینه بـازاري ده
د مطلب انـډیـوالان دي

م کال ۸ - ۱۱ - ۲۰۱۰

مه وژنئ !

مه وژنۍ نورسه ځوانان مه وژنئ
نور دا ببر سرما شومان مه وژنئ

بس کړئ دغه ظلم او جفا نوره
نوردکلي زوړ او ځوانان مه وژنئ

پرېږدۍ چې ګلونه شي باغونه شي
زمورږد انازولي بچیان مه وژنئ

تاسې به هم کور لرئ اولاد لرئ
دغه بې ګناه انسانان مه وژنئ

صرف دغارتګر او ترهګر په چم
نور مو د ایئن لارویان مه وژنئ

م.کال ۲۵ - ۲ - ۲۰۱۱

سپرلی سپرلی وطن

موسم د سرو ګلونو نو بهار مې را په زړه شي
شیبې خوارږه وختونه د دلدار مې را په زړه شي

شعلې چې بې د حسن او ښکلا هر لور خپرې وی
هغه ښکلې ساقي او سپین رخسار مې را په زړه شي

پرون چې وه پردیس نن ها خیالونه مې کوربه دي
ښایسته ښایسته باغونه ننګرهار مې را په زړه شي

په مینه او اخلاص چې د هر لوري ورته درومي
جنډه د سخي جان ښکلی مزار مې را په زړه شي

قندهار کلي باندې او د میلو په جم او جوش کې
باغونه د انګورو ، سره انار مې را په زړه شي

غزنې کې هم پراته دي رسیدلي زیارتونه
د خوږ وطن تاریخ او افتخار مې را په زړه شي

پامیر پــه جګه غاړه د اسیا یو هسک غرورد ی
سپین غر لمنې سرې شي لاله زار مې را پـه زړه شي

علــما هم د وطــن زمــوږ د پوهــې پسرلې دی
هرات کې عالم پوه خواجه انصار مې را پـه زړه شي

بادغیــس پــه وچــو دښتو او د للمو پـه تــپو کې
هغه لوی لوی ځنګلونه پسته زار مې را پـه زړه شي

بانــډې هــا کلا ګــانې پــه دره د الیشنګ کې
تګاب ، نجراب راواخله ګلبهار مې را پـه زړه شي

لغمان مو هم ډیر ښکلی طبیعت شي پـه سپرلي کې
ښایسته عمر زائي او الــینګار مې را پـه زړه شي
****
۲۷ - ۱ - ۲۰۱۰

وواـیـــه !

وواـیـــه اشنا که راتـــه څه وایې
اورمه که بـــد یا راته ښه وایې

ستا لوري مې تول پـه ځان منلي دي
ستا زړه کـه خواږه کـه څـه ترخه وایې

ماته پـه رښتیا باندې منظوریې دي
وایـه د رنـدی کـه دې د زړه وایې

زه خو دې پـه مینه باندې پایمه
ته به اوس پدې کې راته څه وایې

پــوی یمه اشنا پـه دې با وریمه
ماتـه د خوږلن زړګي خواله وایې

م.کال ۲۲ - ۱ - ۲۰۱۱

یوه لنډه کیسه د مور د ورځې په مناسبت

د مور زړه

یو کیسه د یوې ښکلې ناوکۍ
وه حسینه په مثال د ښاپیرۍ

د ښکلا شهرت یې ډیروه بې انداز
چې پرې خپله وه اګاه لـه دغه راز

ډیر ځـوانان یې د ښکلا وه خریدار
کبرجنه ډیـر مغـروره پـه رخسار

ښکلی ځوان وه په هغې زړګي بایللی
هغه حسن یـې زړګـي تر ګوګل وړی

په خپل فـکر کـې با عزمه با ایمان
ښکلې پیغلې ته بې اظهار کړه خپل ارمان

پیغلې ولیده چې ځوان دی هسې ښکلی
چې په ما باندی یې خپل زړګی بایللی

چې د ځوان اظهار یې واورید په ښه شان
ورته وراندې کـړه خپل شرط په هغه ان

که دې شـرط راته قبول کړه زه یم ستا
بـې لـه شـرطه بـه دې نشـمـه لیلا

ځوان ویـلې چې هـر شرط ته یـم تیار
راتــه وایــه چـې زه نـلـرم قــرار

ویل چې شرط مې دی مشکله که پوهیږې
هـمدا اوس بـه د مور کورته روانیږې

مور دې مـړه کـړه ماته رایوړه لړمون
پس لـه هغه به کامیاب شې په ازمون

زه بـه ستا شمه ژوندون کې تل مـدام
که قبـول کړې زما شـرط زما مرام

ځوان په منډو د خپل کور په لورې سرشو
د خپل مور ته رسېدلو په تکل شو

هلته ګوري چې بې مور په خوب بيده وه
بې خبره د خپل ځوی پدې قصه وه

لوی چاړه يې د خپل مور په ګوګل سر کړ
سمد ستې يې د خپل مور ځيګر بهر کړ

دا ځيګر يې کړ په لاس په منډو سر شو
د جلې په لور بې عزم او سفر شو

ورخطا د هغې پيغلې په لور سروه
ليونې د خپله ځانه نا خبر وه

چې نا څا په يې پښه شوه لار کی بنده
راګوزار شو ديوغت کانی تر څنګه

دی په خپل درد او فرياد باندی اخته شو
مور ځيګر هلته ګوزار او کللوله شو

مور ځيګر نه دا اواز شو لو بهر
اه ، پاک ربه چې مې ژوبل شو پسر

د اواز په اوريدو په چغهار شو
ځوان په هغه سات د خوبه را بيدار شو

چې د خوبه يې سرجګ کړ دم ساعت
موربې سر ته ورته نا سته په هيبت

مورې غړ وربانديې وکړ ځويه څه دي
بيا نا ارامه وې خوبونه دې درانه دي

ځوان چې خپل مورته له ورايه وکتل
له هيبته يې پښو ته ودانګل

ويل مور جانې زه يم ستا اصلي قاتل
ما ته عفه کړه انصاف نه وم غافل

تا روزلی يم خپل نفس کې تر دې دمه

چې ژوندی یم زه بـه ستا قدر ساتمه

خورېموجودېې ته خلقت د پاک سبحان
ستا دا پـاکې عـاطفې تـه یم حیران

مور ده مینه مور احساس دی د ژوندن
یـوهستې ده هـم رڼـا د سبـاوو ن

هـغه څـوک چې د مور قدر ته رسیږي
د خالق پـدی پیرزوبـانـدې پوهیږي

پـه دنیا کې تر هـر څه نـه خوږه مور ده
مور نعمت ده مـور ښکلا د هریو کور ده

م کال ۹ - ۵ - ۲۰۱۰

تیر وختونـــه

څه حالات موپه وطن دي چې تیریږي
ځواني هیلې ارمـانونـه مو ژړیـږي

څه وختونه فرصتونه په تلو تلو دي
زمورېهیلې امیدونـه پـه سلګو دي

او سیده په یو مالت کې ښکلي ځوان
وه قانع په خپل قسمت په خپل ګذران

شپه اوورځ ئې په زحمت اومز دوري وه
کـر د څمـکې د نیکو یـې غریبـي وه

وه خوشاله خپل مالـت کې دغه ځوان
هم راضي په سخاوت د پاک سبحان

بد حـالاتو د وطـنه مسـاپـر کړ
دي نـاخوالو د کلـونو مهاجـر کړ

شپې او ورځې تیریدی میاشې کلونه

ورپه زړه شو د وطن خوا ږه وختونه

هغه کلی هـا ښایسته باغ او ګلزار بیا
د سپـــرلیو او فـــصلونه نـــو بها ربیا

یادول یـې شپه او ورځ خـپل وطنونه
د مالت هغـه شیبې خـوا ږه یادونـه

ویل چې خدایه خپل ملکونه مې یادیږي
د وطن شنه شنه فصلونه مې یـاد یږي

د ودونـــو او دودونـــو رواجـــونـــو
ها دیرې ها مـجلسونـــه مـې یادیږي

د پی مـــخو ښکلو پیغلو بیر او بارکې
هغـــه لـوی لـوی زیارتونه مې یادیږي

د چـــینی نه د اوبو منګــی په سر کې
ها د پیـــغلو کتـــارونه مـــې یـــادیږي

پـــه اختر کې د ځـوانانو ډلـې ډلې
هـــامیلې او اتـــنونـــه مې یادیـــږي

رنګ پـه رنګ ښکلې جامې د طاعتونو
په مسجد کې ښه وعــذونه مې یادیږي

مـــړ اوبـــل داوربــلـکـــو الـــوتـــنې
د بـــامـــو د ســـر خـــوبونه مې یادیږي

څومره ښکلې څه ښایسته کلي باندې دي
جـــم او جـــوش دبـــازارونو مې یادیږي

یـــادول یـــې زیـــاتـــوي د زړه دردونه
افغاني هـــا تیر وختونـــه مې یادیږي

****

د مينې راز

دمــينې راز مــې د اشنـــا سره وه
لکه د ګــل چــې د بــورا ســـره وه

لکه درياب هاند اوڅپې ،څپې وم
کــار مې د مـی او د ميـــنا سره وه

چــې وم د مينې پــه وفا بــې باور
دا سې مې راز هغې ليلا ســره وه

هــره شيبه هـــره لمــحه بــې بوله
څــه د روا څــه د ګـناه ســـــره وه

د ا بې د مينې او وفا شيـــبې وې
د نـــازکاته بـــې د مسکا سره وه

افغاني څومره ښې شيـــبې تيريدې
د خوب تعبير مې په رښتيا سره وه
****
رايسويک - هالند
١ - ١ - ٢٠١٠

د سولې دښمن

چــې وې د سولې او صـــفا خبرې
د افــغــانـــانــو د پـخلا خـــبرې
وي د ورورې اوبـــې ريـــا خبرې
دا د لستونـــې مــارا نــکارکوي

دی په جنګوکې خپل هستې غواړي
د افغانـــانـــو تبــاهــې غـــواړې
ځانله بزنس دبـــل نيستې غواړې
څکه د ســـولې نـه دځړار کـــوي

دی د سبا ورځـــې حساب بيروي
دخپل کړه وړونه بې ځواب بيروي
دی د کاذب وجدان عذاب بيروي
پـــه ســـولې کلـــه اعتبــار کـــوي

زموږ مالت بې په سوراور سيځلی
د چا خرمن د چا بـې کور سيځلی
زمو ږ وطن بې لور په لور سيځلی
دغه جانې کار دخـونخوار کوي

دی برالا د بـل پــه ډول گــډ يږي
په سپين سترگئ دبل په زور غړيږي
خبره يــو وي خــو دئ نــور غړيږی
خايـن دښمن دې چـم د مـار کوي

د شرق اوغرب دوئ پــه فرمان دي
هسې پـــه نوم بـانـدې افغان دي
دوئ مو لستونې کـې ماران دي
صرف افغانيت په خوله اظهار کوي

دو ئ پښتانــه هــم پشئي وژلي
هم يې ازبک نـــورستاني وژلي
دوئ د افشار واړه بچي وژلي
اوس هم په جنگ باندې ټينگار کوي

راځئ اي ورنــو اتحـاد جوړ کړو
چی سره يو شوخپل هوادجوړکړو
سوله يوالـي تــه بنياد جوړ کړو
پردي په جنگ باندې تلوار کوي

دا د باتورو شاځلميانو کور دی
دبا ايمانــه دين دارانــو کور دی
د بــاعـزتــه افغانانو کــور دی
افغان پـه سولې تل اسرارکوي
م کال ١ - ٦ - ٢٠١٠

د علامه محمد سعید «سعید افغانيِ د ۱۳۵۲ هجري شمسي کال د لیکنې پر بنا

دا څه حال دی ؟

پوه نه یم چـانه دا پـوښتنه وکړم
څنګه ددې حـالت څیړنـه وکړم

څوک به ددې تپوس ځواب ووایي؟
ددې حالت راتـه حساب ووایي

ډاره ، هراس خو موخلاف ته بیایي
دا سیاست وال موانحراف ته بیایي

ارتجاع ،هروخت د دوکو سره ده
خاین، خپل شومو پلا نوسره ده

د بلې خوا دا د څـوکۍ نوکران
دي د ولـس اوتـرقۍ دښمنان

اجنټ د لاسـه دا وطن تباه دي
د جـاهلانو نـه امید خطا دي

استعمارګر راته نیرنګ ښکاري
روشن فکران موهم کمرنګ ښکاري

یو څـو کاذبه د قـدرت لیونیان
پردی پـه زور د حاکیمت لیونیان

په چپاول باندې روږدي دي تمام
دا وطن پـال مو زنداني دي تمام

نو دې حالت تـه به ځواب څه وي؟
دې ته رښتینی فصل وباب څه وي؟

که پـرده جګـه د عیبونو کاندې
یا بر ملا د دوئ ظلـمونو کاندې

که وای چې څومره بیکاري ده دلته
ټول ناداري بـې روزګاري ده دلته

وايي، چې ستا پدې کې کار نشته
ستا حاکمیت کــې اقتدار نشته

که واي ځوانان مو ټول بهرته درومي
د پـــردو زجـــر دبل درته درومي

هلته تـــوهین او رټـــل کیږي تمام
دوي پـــه ناحقه وژل کیـږي مدام

واې ،په تا څه چې ټول افکار پاروې؟
؟زموږ قدرت زموږ روزګار ورانوې

که وای دا مرستی کوم ځواب نلري
وای د خیرات پیسی حساب نلري

واي ،سیـــاست کـــې دتا کار نشه
خیرات اشنـــا نـلرې یـــار نشته

ما ویل، ملت او بودجه یعنې څه ؟
واي، زموږه خپله اراده په تا څه ؟

مصـــر فـــو بې خپل بـقـــا لپاره
د خپل مـــراد او درضـــا لپاره

که وای قدرت کې دي ناپوهه خلک
واې ، پکار ندي زموږ پوهه خلک

تر دولسمه شپږم پـــاس ښـــه دی
تحصیل یې څه کوو اخلاص ښه دی

اوس دی چنګیز او هلاکو په قدرت
ستا وظـــیفه ده دحـــاکم اطـاعت

که دې له دندې نه دې شوې بې خبر
ګڼې چــې ګورې ، ډبلې او ستا سر

دوی دخیـــانت کلـــه اظهار کوې
وای، دا ســـې نده ترې انکار کوي

که وای ژوند د عالم، پوه بد تر دې
وای، ددې راز افشا کول خطر دی

که وای تشخیص د مرض وړوند ښکاری
وای زموږ کار موږ ته سمون ښکاری

۶۲

ما ویل، قانون مو د ځنګل قانون دې
کوتک ، ډنډې او دچلول قانون دی

یو ډارن غږ کړه چې دا څه وایې یار؟
ځان دې په خپله خیژوې ته په دار؟

ما ویل ډاریګه مه جرت دی په کار
لږ څه احساس د مسؤولیت دی په کار

د ژوند ماهیت په حقیقت ښکلې دې
ژوند په همت او مسؤولیت ښکلې دې

هاد وطن تاریخ ته پام وساته
لږ دنیکونو احترام وساته

ای هیوادوالو دا لوی فرض دی زموږ
دا خپل ګفتار ته عمل قرض دی زموږ

نور د پردو د دوکو ښکار نشئ
چې په لمسون د لوی اغیار نشئ

د یو بدلون او د سمون لپاره
د یو واحد وطن د شتون لپاره

دې بد حالت ته نور انجام شوسره
یو عملي ګام او اقدام شوسره

م کال ۱۵ - ۲ - ۲۰۱۰

سنــدره

یوه نغــمه یــوه سنـــدره
یوه مــاشومــه، مــلغلره

چي هم مینه ده ښکلا ده
مــحبت ده مشــغولا ده

د نیــکــه د زړه دنیــا ده
ده ډیــوه دکــور رڼــا ده

مور او پلار یــې هوسیږي
دا سنــدر چــې لــویــږي

دا سنــدره بــه نغــمه شي
په هــر لوري به خوره شي

دا بــه هیله شي اسره شي
دوطــن د بــاغ میوه شي

رب دي تل لري خوشاله
دا ماشومــه سندرواله

دا احساس دابه وړمه شي
دا ناهید یا زرغونه شي

کــورنۍ تــه افتخار شي
افغاني عزت ، وقــار شي

وړه او خوږه ماشومه سندرې او د هغې
عزتمندې کورنۍ ته ډالۍ ۰

م کال ۲۹ - ۲ - ۲۰۱۰

آزاد افغانستا ن

چې کلــه ګل کله بو ستان یــادوم
زه مــې د خــوږ زړګې جانان یادوم

ځوک به سپیځلې دیار مینه ستایي
زه هــم نرګس سره بو ستان یادوم

زمــا قــلم او مــحبت معلوم دی
جنګ نه نفرت زه خپل آرمان یادوم

ټوپکه مات ،ظالمه سر دې وخوري
زه مې په ســوله کې ایمان یادوم

یواځې جنګ ندی چې لار پیدا کړي
زه پــه قــلم د ژوند داستان یادوم

جنګ تباهي ده جنګ وحشت راولي
د قــاتــلانــو تیر زمــان یــادوم

دا چې غلیم مې په بــاغونو ګرځي
پــه اتفاق کــې غلیم وران یادوم

چې شل په سلو کې قدرت غواړي دوی
زه پــه لستونې کــې ماران یادوم

دا دپــردو استــخبــاراتــی ادارو
ښکاره او پت جیره خوران یادووم

دا وزارت خــو د خدمت موخه ده
دا د چوکی ټیــکه داران یــادوم

راشه چــې غــاړه شو غړی شو سره
په وروری هــر مشکل اسان یادوم

افغانــه پریــګده د توپــک خبره
پــه هوښاري بُـرد د میدان یادوم

راځه چې لاس د وروری ورکو سره

د ازوریــدلــي افغانــان یــادوم

زه دښمـــني د ټوپک مار سره کړم
نه چې د دین خدمتګاران یادوم

ټوپک دې پریږده سترګې خلاصې که نور
والصلح خیر پـــه نوم قـــران یادوم

افغاني یـــوکـړه دا خواره قومونه
بـــیا به ازاد افغانستا ن یـــادوم

م.کال ۷ - ۷ - ۲۰۱۰
مهاجرت

ژوندون نلري بقا

دا بحـــرونـــه دا فضا
دغـــه ځمـــکه دا هوا
داهستي نـــن او سبا
ده فـــاني دغـــه دنیـــا

که بادشاه وي دملکونو
هم صاحـــب د کـــرورونو
د بنـــګلو او بلـــډنګنو
خو تري تللي وي فردا

دبـــدبـــې او عـــزتونه
د قدرت مغروروختونه
ها قصرونه او برجونه
چاتـــه نـــلـــري بـــقـــا

ای مـــغروره د هستیو
د قدرت او د چـــوکیو

د عیشونو او خوښیو
د ژوند نـــده دا مانا

لـــږ دمـــه شه د غـــروره

ای د بـــل په زور باتوره
شــرم ښــه دی د تربوره
کړه حاصل د خدای رضا

لږ انصاف درته پکار دی
ولس ټول درته په قهر دی
سباواک د بل واکدار دی
مــکړه ځــان ســره جفا

عمر ټول پــه تیریدو دی
داکاروان پــه رسیدو دی
غفلت کار د لیــونو دی
ښه عــزت لري تــقــوا

ځان دي پــیژنه انسان یې
بې خــبره د خپل ځان یې

چې په غیرلارو روان یې
نور د خدای غواړه پناه

سبا خدای ته دي رفتن دی
ژوند ختمیږي ځانکندن دی
بس یــو خــو متره کفن دی
څــه ځــواب کــړې د الله؟

....

څه تیریږي؟

خدای پرې خبردی چې به څه تیریږي؟
چیرته بــه بــد چــیرته به ښه تیریږي؟
بــدې شیبې زمــوږ پــه زړه تیریږي
چې ټانک د کلي پــر ویاله تیریږي

جنګ موسپین ګیري او ځوانان ژړوي
دبمباردنــوم مــوهــر افغــان ژړوي
دود د بــارو تــومــو آ سمــان ژړوي
څوک په ښکاره څوک لکه غله تیریږي
چې ټانک د کلي پر ویاله تیریږي

هر خــو اته مــرګ دی افغانان مــري
زمــوږ امیــد ســره آرمــان مـــري
زمــونږ دکلو زوږ اوځـوان مـري
څوک نــا بللي میلمــانــه تـیریږي
چې ټانک د کلي پــر ویاله تیریږي

داخو عمل دکوم خونخوار ښکاري
چې عدالت پـه نوم شعار ښکاري
انسان وژنـــه پــه اشکار ښــکاري
لکه تـر شپـولې چې لیوه تیریږي
چې ټانک د کلي پر ویاله تیریږي

ته بــه هم کلی لــرې کـور به لرې
زړه سپین سرې شانته مور به لرې
ماشوم بچي بــه لرې وروړ به لرې
په بل چې کاندي پــه هغه تیریږي
چې ټانک د کلي پرویاله تیریږي

په زور په بل حاکمیت ګران کار دی
دا ورور وژنـه د نا دا ن کــا ر دی
خیــراوفــلاح دمسلمان کـار دی
څه به په سیمه اوکــالــه تیریږي؟
چې ټانک د کلي پر ویاله تیریږي

بس دی مرګــونه او نــاتارکلو کې
ســوله، جـرګه شي او اتبارکلـو کې
پریږدی، چې راشي نور قرار کلوکې
په ببر ســر ماشوم به څه تیریږي؟
چې ټانک د کلي پرویاله تیریږي

م ۰ کال ۲ - ۸ - ۲۰۱۰

غــزل

نن چـې مـې اشنا راته غصه ښکاري
ښکاري چـې دنیا راته غصه ښکاري
مــا دېنو لانــدې پــټې کاتل ورتــه
خدایګو په همدا راته غصه ښکاري
څه مـې په وعـده کې خطائې راغله
ځکه پـه بیا بیا راتـه غصه ښکاري
هسې مې تول ژوند په غم بدل کاندې
دا چـې دلـربا راتــه غصه ښکاري
کړم یې بـدرګه په سرو غنچود ګل
ګرم یم خاماخا راته غصه ښکاري
زه یې اوس دزړه په احوال پوه شومه
دا چـې برالا راتــه غــصه ښکاري
میــنه،محبت لــري په زړه کې یار
نشي چې رسوا راته غصه ښکاري
خوندکړي افغاني دا پښـتنه میـنه
ده دزړه دنـیا راتــه غصه ښکاري
م٠کال ۲۸ - ۸ - ۲۰۱۰

مناجات

ربه ستــا دربار دی لـــوی
موږیو تول ستـــا ثنا ګوی

ته عزت چـــا ته نصیب کړې
څوک ذلیل کړې سیـاه روی

تفــاوت لري خالقــــــــه
ستــا مخلوق په رنګ ا وخوی

یو هــوښیــارکـــوي کا رونه
بل جـــاهل بې ادب لــــوی

څـوک ظالم خـــانه خرابــه
د ی مـــکاره درواغـــګوی

ربـــه تا دي پيــــدا کړي
څوک عاجز څوک فضول ګوی

تـــکبر چې پــــــکې نه وي
هـــا عالم د عقلـــــــه پوی

چې په پوهــــــه علميت مري
د هغـــــوی شتـه دوعــا ګوی

چې په جهـــل کې پيـدا شي
خدای دې نکړي چـــاته لوی

چې په سمــــــــه لاره سر دی
افتخـــــــار په داسې څوی

نورو صلحـه کې ژوند تېر کړ
موږ په جنـګ کې شو را لوی

***

۲۵ - ۸ - ۲۰۰۹

پټ انځور

مات کړه دا طلسم رابنکاره شه نور
پرېـږده دا غـرورلـرګذاره شه نور
غواړم چې انځوردې خيال کې ځای کړمه
څو شيبې دسترګو ننداره شه نور
ژونـد دی زر تـيرېـږي بقـا نلري
راشه دزړه کـورکې مې ديره شه نور
څوبه تصورکـې وي خيالي دنيا
راشه دژوندې ميني کيسه شه نور
والـوزه وزرې دې راپـــرانـيـزه
مات کړه دا قفس ترې بې ګانه شه نور
ته نـور دتعصب زاهـده ډار مکړه
وخانده دژوند خـوږه نغمه شه نور
دا د پـاکې مينې ارمـانو تـه يار
راشه ورتـه وخـانده دمه شه نور
مات بـه مې خمارشي د اوږدو کلو
ښکلې د سـروزرو پيمانه شه نور

م٠کال ۲۱ - ۸ - ۲۰۱۰

سپیڅلي ارمانونه

ګوره پــــه مینه پـــوهیدلې اشنا
په زړه کې پوهه په خولې غلې اشنا
خوشه چې وائي په رښتیا یې وایې
ای په خلوت کـې نازولـــې اشنا

دا ستا دمینې پــتې الهام ته سلام
دمینې ډک خواږه پیغام تــــه سلام
ستا دمعصوم زړګي اسرونه لوګی
ستاد اخلاص ښکلي انجام ته سلام

موږ د وحشي صیاد په لومه کې بند
دځـــوانو هیلو ارمـــانونو کې بند
میــنه د زړه اظـــهارولـــې نشو
یو دتعصب ورنــدو چمونو کې بند

راشه چې مینه شو ایمان شو سره
یو ښکلي راز شو او پیمان شو سره
ای پـــتې مینې د حـــیا نـــه ډکې
راشه د خوږ زړنـــو درمان شو سره

دغــــه طلسم مـــاتول دي پـــکار
په جهد مطلب ته رسیدل دي پکار
چې دایم عـــزم شو همت شو سره
دغه تیاری سبـــا کـــول دی پکار

م ۰ کال   ۲۲ - ۸ - ۲۰۱۰

ژوندون څه دی؟

دا ژوندون يو امتحان دی
چاته سخت چاته اسان دی
چې په سمه لار کې سم وي
ورته فضل د سبحان دی

د بد کارو بد انجام وي
رياکار کله نيک نام وي
چې د ښو تمه ترې نه وي
کور او کلي کې بدنام وي

دنيا سيند په خير بهيږي
د ښو ښه نوم پاته کيږي
چې عبث ترې وختونه
خپل مقصد ته نه رسيږي

ژوندون نلري بقا تل
وي انجام د ابتدا تل

خودې وس رسي نيکي کړه
چې فاني ده دا دنيا تل

ته د پوهې ترفدار شه
ښه تعليم وکړه هوښيار شه
د دنيا په کار او زيار کې
څه همت وکړه بيدار شه

دغه چانس په تيريدو دي
بس فرصت دې د شيبو دی
غافل نشې د ايامه
چې ايام درنه په تلو دي

م. کال ۳۰ -۹ -۲۰۱۰

توپکمار

خپله کارغـه دي چـم د بـاز کوي
د ډیره کبـره جګ پرواز کوي

د ابي کمالـه د قــدرت لیونیان
نه ترحــم شته نــه لحــاظ کوي

دا قاتلان دي توپکمارېي ګنه
هسې تبلیغ دور او دراز کوي

خودوی په خپله په دې نه پوهیږي
چې تــل ګــډا دغیر په سا ز کوي

دغــه دنیا دا لباســي وختونـه
دایمه نــه ده چــې پرې ناز کوي

زموږ د دیــن او د ائین پــیروان
خداي ته د سولې راز ونیاز کوي

ربه تباه کـړې فرعوني زورواکان
چې ستا مخلوق سره ناساز کوي

م٠ کال ١٧ - ١٠ - ٢٠١٠

پټ کاته

نن چې اشنا سترګو کې کتل کوي
ښکاري چې په زړه کې څه ویل کوي

جوړې تماشې يې دي چشمانو کې
خيال کې مې انځور د کوم غزل کوي

خونديې پټ کاته کا سترګو سترګو کې
مينه ده د زړونو ښکارول کوي

پريږده که غماز ورته هرڅه وايي
نه منې د بل هغه چې خپل کوي

حسن ده ښکلا ده په همزولو کې
خونديې رواجونه د کابل کوي

م، کال ۲۸-۱۰-۲۰۱۰

لويه ربه

څه ويرجنې سلسلې دي
څه غمجن ساړه وختونه

ترمې اوښکې دي رواني
پرې لامده شول ګريوانونه

زه د مور په حال جړيږم
چې اوس ګالې ګړاونه

هره ګړۍ هره شيبه يې
يادوي خپل مالتونه

نا اميده له هر خواده
ځان ځانې ده تکليفونه

اوس يې خپل ترې پردي شوي
پرديسي پردي ملکونه

ربــه داســې تــوان را کړي
چې يې وکــړو خــدمتونه

د مور قــدر او خدمت کې
خدای نصيب کړي جنتونه

څه حالات ښکلي شيبې وې
دځــوانی ها تير وختونه

عمرسيند غوندې بهيرېږي
مــري سيندونــه دريابونه

مورې خدای دې نګهبان شه
کړو پاک رب ته دا سوالونه

دا غمجن زړګی يې ښاد کړي
کــړه نصيب يــې راحــتونــه

ته مو دا ارمــان پــوره کړې
تــرينه لــرې کــړې دردونــه

م. کال ۳۰ - ۱۰ - ۲۰۱۰
مهاجرت

دغم وريځې

دغم وريځې بيا په شنه اسمان خورې شوې
بيــا د قــهره د افــق لــمنې ســرې شوې
نــن داوښکــو دريــابــونــو حساب نشي
چې په سرمود ځوانۍ خاورې ايرې شوې
خپل په وير، پردي په وير هرلورې ويردی
نامراد د ښکلي ځــوان د زړه اسرې شوې
ځوانيمــرګــې ارزوګــانــې اميدونــه
ټول دخاورې سره خاورې افسانې شوې
دا ژوندون را ته عجيبه شانته ښکاری
هرې خواد ځــوانيمرګو هــديرې شوې

دا شیبې، شیبې دغــم او د مــاتم دي
پدي کلیو ، مالتونــو دغم شپې شوې
ربــه تــه د دردیدلــو زړنــو مــل شې
چې دچــا دامیدونو ډیوې مــړې شوې

م.کال ۲۸ - ۱ - ۲۰۱۱

یوه عجیبه خاطره

یو عجیبه خــاطــره د تیر وخــتونــو
پــه ښوونځی کې د لسم ټولګي کلونو

هره ورځ درس او تعلیم ،کتاب درسونه
امتحان وه هم کامیاب ،ناکام وختونه

یــوه ورځ ټولګي کــې وویــل استاد
نوې زیري درکــوم چې شی پــرې ښاد

ویل سبابه درس ټولګي کې نه تیریږي
پروګرام به بیا په بل ځای کې جوړیږي

سبا تاسې شاګردان ځـي سرګرمۍ ته
هـم تفریح او یــو نوې سیر علمۍ ته

چې سبا مــوږ دخپل کوره راروان شو
د استاد په پلان پــوه هغه زمــان شو

ویل چې ځو د زو بڼ ښکلو ننداروته
تاسې بولم دژوندون رنګین صحنوته

هر ژوندي ته چې ورځی وکړی پرې فکر
ټول یاداشت کړی بیاټولګي کې کووذکر

چــې ور ورسیدو دغــه د زو بــڼ ته
تلوسه مــو شوه د هر ژوندي دیدن ته

وه پــه بڼ کې ټــول وحشي ځناوران
ځوک حیوان ځوک یې ښایسته پرنده ګان

چا بیا ولیکه یاداشت پـه بیزو ګانو
د هـوسیو پـه واړه واړه بچیانـو

چا شروع کړه دزمرو د ژوند صحنونه
د هغو د ژوند او ځـای د اوسیدو نه

زه او دوست مې یو خبر تـه شو حیران
هغه دم یـوه صحنه شـوه را عیان

ما ویل ګوری دی حالت نه لږ خبر شی
سیمساره او داچـرګوړو تـه نظر شی

سیمسارې اوبو د ډنډ نه سر اوچت وه
د دوه درې ورځو چـرګوړو بـد حالت وه

څوک په سر د سیمسارې باندې روان وه
څوک ترې لرې په ګوشه ترې په ترسان وه

دري ځلور چوچه مـرغان ترې شاوخوا
ګرځیدل څـوک ازرده څـوک بې پـروا

ما پوښتنه خـدمتګاره ځینې وکړه
ما ویل د اچوچه مرغان نودلته څه کا؟

ورته جـوړ کړی مناسبه شانته ځای
پرې چې اوسي آسوده د ژوند تر پای

ویل چې نه ! دسیمساریو دا خوراک دی
ورځ کې څودانې چرګوړي استحقاق دی

موږ ژوندي یې هره ورځ ورته راوړو
دا خـدمت دي سیمساریو ته یې کوو

ما چې ولیدل عــاجز، عاجز چرګوړي
چې نه کور ځانله لري نه کوم ځای سوړي

بس چې کله سیمساری پرې ورګذار شي

د چرګوړو ځینې ورکـه خپله لار شي

زه او دوست شلوو غمګین پـه دغه راز
و لوي رب ته مو په زړه شو راز او نیاز

ربه دا د ژونـد قانـون عجیبه شان دی
چې دا یو ژوندی خوراک د بل حیوان دی

پدې دیر کې کاشکې دا نـه پیښید لی
چــې یوه، د بل چـا ژوند نه ختمو لی

کاشکې هر ژوندون ارامه کړی ژوند وای
دا چرګوړې به اخستی ژوند نه خوندوای

یو انسان ولې ژوندی د بل خوراک کړي
داګناه ده دغه کار به کوم بې باک کړي

لا تر اوسه دی حساب تــه یـم حیران
څه قانـون دې د مخلوق ددې زمان

په بحرو کې هــم همدا شانې پیښیږي
په وړو ماهیانـــو غټ نهنګ مــړیږي

یا غرڅه چې د لیوه کله پــه ښکار شي
وینې وزبیښي په غوښوېې نشخوار شی

وای لیوه څومـره ظالمه او خونخوار دي
حقیقت کې انسان دې نه بد رفتار دی

د غوایې غـاړه کـې تیز چـاړه کړي تیر
وینې تویې کړی په غوښه کړې ځان سیر

د دنیا داسې قـانون تـه یم حـیران
دا سیستم دی د ژوندن په دی جهان

م.کال ۱۲ - ۲ - ۲۰۱۱

خوږه مینه

هرګړۍ مې دیار مینه ژړوي
لکه شمه په سور اور مې سوزوي
رایادیږي هر شیبه هره ګړۍ بیا
خوږه مینه زړګی کله هیروي
غنمرنګه جګه ونه سورسالوکې
په ښکلا دقفقازحورې شرموي
بیا لیلاخي مازیګر په ګدر نو
شین منګی په لپه ورو وروډکوي
زه د یاردمینې ځکه رضامندیم
واي څه چې ځوک کري هغه ریبي
یاره ستاد مهرګروسترګو سحر
بیا چیچل کړي لکه تږي منګري
اوس خزان چې په بهارمې راروان دی
خوږموسم هسې تیریږي د ځواني

م.کال ۱۵ - ۲ - ۲۰۱۱

تل به نه وي

نه بل تل داپاچاهي نه عیش نوش وي
نه به تل دا غلامان حلقه بګوش وي

نه به تل وي دا ماڼۍ نه دا قصرونه
نه ساقي نه میخا نه نه باده نوش وي

نه به تل وي مازیګر د ګدرغاړې
د پي مخوچتو پیغلوجم،جوش وي

نه به اوړي کاروانونه په البند بیا
نه به بیا دپسرلي هغه خروش وي

که یوه شیبه له ځانه سره سوچ کړې
ددنیاوعجایبوته دې هوش وي

دا دنیادغــه فضاه دا اسمــانــونــه
د سبحان دا عظمت به درته روښ وي

کوم ساعت چې سترګې پټې له دنیا شي
خپل پردي به دې د غمه سیاه پوش وي

چې کــړي هغه بــه ربـبي دا متل دی
بدکردار به دې ترعمره باردوش وي

ملال زړونه

چې د بل په خفګان ځان ساتي خوشال
دا غــرور دی دا ســې کبر شــه زاوال

دا سې نده چې ژوندون چاله همیش وي
دا دریاب دی چــې بهیږي زود مهال

څوک چــې بل ازاروي خپله ازار شي
چې ازار نکړې په ژوند کې د چا سیال

زه د دوست او اندیوال نه معافي غواړم
که پوه شوی وي نا سم په کوم منوال

د بل زړه خوشالول لوی عبادت دی
د فـلاح نــاره بـلنـد وه د بــلال

احترام د عــزتــمندو او پــوهــانو
دا حکــمت دی عـلامه ده د کمال

په اصلاح د تیروتو کې بدې نشته
ناپوهــان به تل مغرور وي د کمال

دانا دوست به تل ښیګڼې درته ښایي
نادان دوست به دې اخته کړي په جنجال

افغاني د دوست په نقد کې خپه ندی
خــو زوریږي تل د زړونو په ملال

م. کال ۱۲ - ۱۱ - ۲۰۱۰

د خدای حکمت دی

د وطـن ښکلــې هــوا ښه طبیعت دی
په وطن کې اوسیدل د خدای نعمت دی

هره سیمه هـــره خوا ښکلې درې دي
موږ ته پاتې ترینه ښکلې خاطرې دي

اوسیدلو هرطرف ښکلو ځایو کې
دوطن ښایسته باندېواوسردروکې

یو ورځ د ننګرهار په لور مونیت شو
دیودوست دښادۍ رسم یې علت شو

محمود خان پله کې تم ځای وه دبسونو
ورروان وه ننګرهار تــه پــه لسګونو

ما اودوست مې په لمري سیټ کې دبس
موتېـــروان تـــر خنګه کیناستو خلص

چې روان موږ په مقصد دننګرهارشوو
په ستایلو او قصو د هغه ښار شوو

یو ګــړی لا تیره نــه وه د زمــان
د ماهیپر ها چړا یې شــو له عیان

ډیــره ښکلــې منظره د مــاهیپر
داوبو هغه ابشار شـــو پــه نظــر

یو سپین ګیرې وویل ښکلی طبعیت دی
دا ابشار او دا ماهیانو کې حکمت دی

ځوان ویلې: څه حکمت لرې ماهیان؟

چې ابشار ته په ختو دي سرګردان

تر یو حده دې ابشار ته چې رسیږي
وس یې نه رسیږي بیرته ځینې ولیږي

دانا پوهه دي بې ځایه وهې زور
ښه به داوي چې واپس شي کور په لور

زوړ ویل: دغه حکمت دی چې زې وایم
د ماهیانو د ختلو علت ستایم

ویل: ماهیان ابشار په سر کې زیږدلي
هغه تیګې هغه کاڼو کې لوی شوي

تریووخته پورې هلته کړی ژوند دی
خېل روزګار ځني اخستی پوره خوند دی

بیا کوم وخت چې اورید لي بارانونه
پدې سیمه کې راغلي سیلابونه

دوی بې لاندې د ابشاره غورځولي
بس همدلته په همدې ځای کې لوی شوي

اوس چې لږ څه د طاقت او لږ د ځان دي
د خپل دزیږنده ځایو نو په ارمان دي

هر پرواز کې په دې هیله او آرزو دي
په امید دځوانۍ سیمو په لیدو دي

په خپل زور او په قوت ورپوته کیږي
هاکم زوره ماهیان بیرته ترې راولیږي

ددوی صرف هدف لیدل د خپل مالت دی
پدې فکر چې به وران که سلامت دی

دا علت دی چې مالت په هر چاګران دی
پرې خوشاله دی غریب یا چیرې خان دی

پدې راز اوس هم هغه خلک پوهیږي

چې د خپل وطن نه لرې کې او سیږي

وطن ګران دی تر هر څه وطن عزت دی
په مالت کې او سیدل د خدای نعمت دی

م.کال ۲۵ - ۲ - ۲۰۱۱

پای

د شاعر په هکله

ښاغلی سمیع الدین افغاني دارواښاد مولوی محمد سعید (سعید افغاني) ځوی د مرحوم مولوي عبدالمجید لمسی په کال (۱۳۳۳) ه ش کې دلغمان ولایت دعمرزیو د خیراباد په کلي کې زیږیدلی دی. لمرنی زده کړی یې دلغمان ولایت دحیدرخانیو په دهاتي ښوونځی ، د مهترالمک ابتدایه ښونځی اودروښان په لیسه کې سرته رسولي

او پر کال (۱۳۵۹) کی د لوړو اومسلکي زده کړو د ترلاسه کولو په مقصد بهرته واستول شو ۰ اوپر کال (۱۳۷۴) کې د کورنیو چارو په وزارت کې د دګروالی تر رتبې رسیدلی دي۰

ښاغلی سمیع الدین افغاني لیکوال اوډېر ګټو شاعر دی چې دوه شعري مجموعې یې: (د وطن یادونه اوپر دیس خیالونه) تر سر لیکونو دچاپه راوتلي ،ډیره برخه لیکنې او شعرونه یې د وطن په مجلو اوجرایدو کې خپاره شوی دی اوهمدا رنګه ډیر شعرونه یې

دوطن دوتلو شاعرانو اولیکو الانو په علمي سیمینارونو او مشاعرو کې دکلمه او یو شمر نوریې د وطن دخوږ ژبو سندرغاړو په خوږو اوازونو کې کمپوز شویدي لکه بنجاره ماما ،پل دې بختور شه، همت ، افغان یم ، دا افغانستان دی ،یاره ستا په

اتنګو کې اوډیر نور چې زموږ د هیوا دوالو د توجه ور ګرځیدلي دي سمیع الدین افغاني متاهل اود پنځو اولادونو پلار دی. د افغاني صیب لیکل شوی

اثار: د وطن یادونه ، د خاپوړو کلې، بازګشت، پر دیس خیالونه د شین خالی ناول چې دلندو کیسو په ډول هم نشر ته رسیدلي دي اوداغلي زرونه دا شعري ټولګه

(دحق دلاری فرهنګي ټولنه ۰ جرمني)